

Piščalka za píruhe.

aj se vam mara, znančki moji dragi, kaj se vam mara, ko nikoli ne pogrešate družbe! Bratce imate, sestrice se igrajo z vami, s sosedovimi poníglavčki se večkrat snidete ter se kaj pogovorite, vi še ne veste nè kaj se pravi samováti. Vse drugače pa se godi Potokarjevemu Tončku: po ves teden véasih ne vidi drugega človeka, kakor svojega očeta. Le ob nedeljah in praznikih si v cerkev in iz cerkve gredé ogleda malo svetá. Potokarjeva hiša stoji namreč prav na samem ob majhnem potoku. Oče je ribič, o Tončku pa velja:

„Mladih let zgubilo
Dete mater milo.“

Dà, dà, šestletni Tonček — ubožček je brez matere, pa tudi brez bratov in sester. Pogosto se naključí, da mora biti po pol dneva čisto sam domá. Kadar gre oče s čolnom kam dalje, ali kadar nese v mesto ribe na prodaj, varuje Tonček dom. Pač bi šel vselej rad z očetom, ali v čolnu ni drugega z njim kakor sitnost — tako sodi Potokar ter mu le semtrtam dovoli, da sme z njim. V mesto je pa predaleč za Tončka, saj še odraslega noge bolé, predno jo primaha tjà. Sicer pa tudi zato ni puščati hiše prav brez vsakega človeka, ker se ne vé, kdaj kdo pride rib naročit. Saj se najraje takó naméri, da nas ljudje takrat iščejo, kadar nas domá ni. Skratka: Tonček je najčešče sam.

Sedaj pa pomislite, kako bi se vi naveličali na njegovem mestu. Res, da meče kamenčke preko potoka, da odskakujejo po šest do desetkrat nad vodo; res, da si je napravil vže marsikak mlinček, tudi ne tajimo, da je prijetno sanjati in gledati valčke, ki se vedno narejajo in izginjajo, ali ščasoma se zdi človeku tudi taka prijetnost in lepota vsakdanja. Tudi Tončka ni več mikalo vse to, želel si je družbe ter bolj in bolj naganjal očeta, naj bi ga jemal s sebój.

Potokar je obljubil sinčku, naj le hitro raste, potem pa bode uslišal njegovo prošnjo. Da bi pa Tončku doma vender ne bilo preveč dolčasno, prinesel mu je veliko soboto iz mesta lepo — piščalko. Dobro je bil namreč prodal ribe ter zato kupil sinčku take píruhe. To je bil Tončku prazničen dan! Vže na oči mu je bila piščalka všeč, toda kaj še le njen glas! Tá, tá! Kakor bi bil v malih nebesih, tako se mu je zdelo! In če je zakril s prstkom katero izmej luknjic, ki so bile na piščalki, pa se je takój izpremenil glas. Zares, neprecenljiva je bila Tončkova piščalka!

Odslej mu ni bilo nič, če je tudi oče odšel kam z dóma. Málica kruha in piščalka sta mu krajšali poprej dolge ure, ali bolje: sama piščalka ga je zabavala, zakaj málica mu često še na misel ni prišla, saj je bil sit lepega piskanja. Kar na prazen sod pred vrati se je spravil — saj veste, malo pokazati se je treba — potem pa je vtaknil piščalko v usta. To mu je pristovala, da nikoli tega! Zadovoljno in mirno je sedel, kakor bi bilo pol zemlje njegove, noge je prekrižal pod koleni, napihnil ličice, kar se mu je najbolje podalo, s prstki pa je zaporedoma pokrival in odkrival luknjice, da je izvabljal zmiraj drugačne glasove. Pa kako modro in resno se je držal! Izpod širokega pokrivala so se mu kazali krasni

rumeni kodri, in izpod teh je gledalo zamišljeno dvoje očij sedaj po vodi, sedaj po tleh, sedaj k višku. Ni se mogel naslušati piščalke in ni se je mogel!

In še nekaj! Menite li, da je Tonček piskal brez premisleka, samó da bi pelo? Motite se, če tako govorite. V cerkvi je večkrat slišal Marijine pesni, katerih besedij si sicer ni zapomnil, pač pa po večjem napeve. Sedaj, ko je imel piščalko, poskušal je tiste pesni. Kaj pa z besedami, če jih ni znal? Kaj? Pomagal si je drugače: kar „češčeno Marijo“ je piskal, pa je bilo.

Nekega dne je zopet prepiskaval po svoji navadi sedeč na sodu. „Češčene Marije“ je znal vže nad polovico, pa dobro, vender si je prizadeval, kako bi bilo še lepše. Pred njim se je zbrala domača družina gosij in rac, — saj veste, pri vodi, pa bi bili Potokarjevi brez gosij in rac, to bi bilo čudno. No, perotnina se je gnetla okrog soda ter menda čakala, da bi še na suhem dobila kaj hrane, po potoku je namreč vže povsodi vse pretaknila. Tonček pa se ni ganil, ampak piskal in piskal. Kar

se oglasi stara sitna goska z visokim glasom: „Gà, gà, gà!“ češ: „Glej ga Tončka, kako prevzetno trobi ter nas še ne pogleda; glej ga, glej gà, gà!“ Tovarišice jej pritrdijo z glasnim: „Gà, gà, gà!“ kakor bi se hudovale:

„Vidiš ga, saj doslej ni bil tak,

vidiš ga, vidiš gà, gà!“

Toda Tončku je bilo to gaganje bore malo všeč, ker še sam sebe ni slišal. Zato je skočil s soda ter zapodil sitnost gosjo in račjo proti vodi. Razven velikega gosáka se mu je vse naglo umaknilo; jedna raca se je celó prekucnila, zakaj ni se uteg-

nila tako hitro zasukati, saj je znano, da je ta žival na suhem zelo neukretna, v vodi pa urna in spretna, kar se dá. Jedna raca toraj je padla. Jej, jej, sedaj je bil pa ogenj v strehi! „Gà, gà, gà!“ to se pravi: „Dajte ga, dajte ga!“ začela je upiti, druge so jej pa brž pritegnile: „To bi ga, gà, gà! To bi ga, gà, gà, gà!“ Pa da-si so se gosí in race hrabrile druge drugo, vender se jih Tonček ni bal, še hudi stari gosák je moral v tek. Nerodno se je zibala vsa jata k potoku, potem pa hitro plavala na onostranski breg, da se pod vrbami zmnéni, kaj bi bilo početi, ker je Tonček tak. Sredi vode so srečale begunke tri sestre raci ke, ali so bile goske! — pa saj to ni tako važno — ki so preplašene popraševale: „Gà, gà?“ ali kakor bi vi rekli: „Kaj je pa? kaj je pa?“ Odgovor se je glasil zopet: Gà, gà, gà!“ to je: „Mé bi ga, gà! Mé bi ga, gà, a kaj, ko ga, gà, gà — ne moremo!“ Potem pa so obmolknile ter se jele na tihem nekaj pomenkovati; toda kakor se je dozdevalo Tončku, bilo jih je sram, da jih je moralo toliko bežati pred njim samim, zakaj stari gosák jo je urezal naprej, družba pa je molčé plavala

za njim ter se spotoma potapljala z dolgimi vratovi v vodo išoč si živeža. Naš piskač pa se jim je smijal: „Ha, ha, ha!“ ter zlezel na lestvico, prislonjeno ob strehi, da bi piskal popolnoma v miru. In vnovič je odmevala po samoti Tončkova „češčena Marija,“ in vedno lepše se je glasilo piskanje, zakaj deček je vidno napredoval. A se tudi ni čuditi, le pomislimo, da je imel od jutra do večera piščalko v ustih; to pa sami veste, da stanovitna pridnost vselej rodi lepe sadove. Pa še zvečera na postelji se je včasih prepričeval, ni li vže pozabil, kar se je naučil po dnevi. In ko pokuka zjutraj solnce na Tončkovo ležišče, moli, ali recimo: trobi vže Tonček vsak dan jutranjo molitev: „Češčena Marija“?

Kaj nè, to so bili píruhi! Kdo bi si ne želel take piščalke? Tudi vi bi se razveselili kaj podobnega, toda skoro ne verojamem, da bi tudi vi tako lepo piskali „češčeno Marijo,“ kakor jo je Potokarjev Tonček. No, pa da jo le pobožno molite! In na vse zadnje, če tudi piščalke ne bode za píruhe, doboste pa brez dvoma kaj drugega, morda kako knjižico — za vas je knjiga, knjiga, ker znate brati, česar Potokarjev Tonček ni znal! Kaj se vé, še jaz se vas lahko kaj spomnim o Veliki noči. Le pridni bodíte, brez nič ne bode, kar zanašajte se náme. No pa zdravi in z Bogom!

Kajtimar.

Moj voz.

II.

2. Prvi pipec.

(Konec.)

o, kako je bilo pa odsihdob s pipcem?

Izvrstno!

Ali ste vže kdaj streljali z bezgovo puško? Há, há, nekateri je še nikoli videli niste! I, no, če je še niste imeli v rokah, saj vam jaz lahko dopovem, kakšna je in kako se nareja. Mlado bezgovo palico sem odrezal v grmovji (pa se s tem ne hvalim, zakaj bezeg je pač prekristna rastlina, da bi jo tako kvaril), potem pa tako dolg košček, kakor je recimo od vašega čela do brade, s pipcem lepo obelil. A da ne zamolčim glavne stvari: nobene grče ne sme biti na tem delu! Nato sem ta konček prebezglal, to je, s kakim klinčkom spravil stržen iz srede, naredil še drug dovolj močen evek, ki se je prilegal luknji in ga na debelejšem konci tako zarezal, da ga ni bilo moči poriniti skozi in skozi — pa je bila puška popolnoma izdelana. Kar dva papirnata zamaška sem zatlačil na obeh koncih vánjo, naslonil jo na prsi in evek porinil, pa je odletel zamašek na nasprotnem konci prav pod strop in še mnogo dljé, da sem ga komaj poiskal — stisnjeni zrak v puški ga je namreč pognal s tako silo. In kako je počilo? Saj veste, da ni bilo brez nič, če me je oče poslal iz sobe na vrt, češ, da ga ne oglušim ali celó obstrelim. Pa je res daleč nesla ta puška! Kadar se mi je posebno posrečilo, pritrkljal se mi je izstreljeni zamašek s strehe pod noge. To so bile vesele urice, to!

Nekoč bi me bila pa puška kmalu pripravila v nesrečo. Kakor mi je bilo ukazano, streljal sem pred hišo na vrtu. Moj brat Tomaž je pa gledal prav tačas z materinega naročja skozi okno. Pa sem pomeril proti njemu, ustrelil in —